

T

A Szeged–Csanádi Egyházmegye magazinja

Toronyirány

XIV. évfolyam, 6. szám
2022. december 16.

Egy festmény útja Szegedről Rómába

**Giorgio Vasari:
Angyali üdvözlés**

INGYENES

Adventi lelkinap Szegeden

Jöjj, itt az idő

Közel ötszáz fiatal találkozott december 2-án, pénteken a szegedi Szent Gellért Fórumban, ahol a 13-14 éves korosztály hittanosa vehettek részt lelkinapon. A harmadik alkalommal megrendezett *Adventfesztre* az egyházmegye által fenntartott iskolák vagy állami intézmények hittanosaikat várták. A *Jöjj, itt az idő* mottóval meghirdetett lelkinap során előadások, közös éneklés, tanúságtételek, szentségimádás és szentmise segítette a fiatalokat az ünnepre való készülétkben.

A nap főelőadója *Ilodigwe Emmanuel* szalézi szerzetes volt, aki az életében meghozott döntéseken keresztül tett tanúságot hivatásáról. Emlékeztetett arra, hogy életünket milliányi kisebb-nagyobb döntés szövi át, melyek meghatározzák életünk útját és célját. Beszélt családjáról és a szalézi közösségről is. A meghívott vendégek saját életük és hivatásuk történetét osztották meg: egy fiatal házaspár, *Bauer Dávid* és *Juli*, akik pár hónapos gyermekükkel érkeztek, elmondták, fontos volt számukra, hogy életüket családban és hűségben éljék meg.

Wertheim Mátyás OFM, az Alsóvárosi Ferences Plébánia plébánosa egy nagy ígéretekkel teli szakmai pályát hagyott

hátra azért, hogy kövesse Jézust és ferences szerzetesként szolgálja az Urat. *Olasz Csaba*, a Karolina Általános Iskola és Gimnázium hittan-testnevelő tanára, aki középiskolásként színésznek készült, a kateketa hivatás mellett döntött, melyet ma is teljes szívvel és odaadással végez.

Az idei Adventfeszten *Noé Benedek* szegedi fiatal tett tanúságot. Bátran és erőteljesen beszélt hitéről és életéről, melynek kezdetén igazi kihívást jelentett a szülőknek. Az orvosok születésekor kromoszóma

hibásnak vélték, de szülei igent mondtak az életére. Ma ő állt a színpadon, és együtt imádkozott a Fórumban jelenlévő többszáz fiatalal.

Az ifjúsági program szervezésében és az önkéntesek munkájában részt vettek a szeminárium növendékei is, akik a háttérfeladatokban, illetve a liturgikus szolgálatban kaptak szerepet. Az Adventfeszten jó tapasztalatszerzést jelentett a későbbi pasztorális élethez, melyre a növendékek a tanév során számos formában és helyszínen készülnek.

A nap során örömteli hangulat jellemezte a találkozón résztvevőket. A szentségimádáson, melyet egy kerettörténetbe helyezve éltek meg a hittanosaik, közösen imádkoztak, és néhány perc teljes csendben vitték az Úr elé szívük imádságait. Az Adventfeszten zenei szolgálatát a *Jelenlét Zenekar* vállalta, de a nap programjait számos önkéntes és az Ifjúságpasztorációs Iroda munkatársai vezették.

FORRÁS: SZEGED-CSANÁDI EGYHÁZMEGYE

FOTÓK: KALMÁR ESZTER ÉS MADER BALÁZS

Toronyirány

A Szeged-Csanádi Egyházmegye magazinja

Megjelenik: évente hatszor

Kiadja: **Gerhardus Média Központ Kft.**
6720 Szeged, Aradi Vértanúk tere 2.

Felelős kiadó: **dr. Kiss-Rigó László**,
a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke

Felelős szerkesztő: **dr. Antal Zsolt** • Lapmenedzser:
Orosz László • Nyomdai előkészítés: **WellCom Stúdió** •
Nyomtatás: **Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.**

Eng. szám: 163/0819/2/2009

A szerkesztőség elérhetőségei:
gerhardusmedia@gmail.com • +36 20 586 0102

A kéziratok rövidítésének jogát fenntartjuk.

A BORÍTÓN: GIORGIO VASARI: ANGYALI ÜDÖVZLET

Tisztelt Olvasók, Kedves Testvérek!

„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke a jóakarató embereknek!”

A mondat 2000 évvel ezelőtt hangzott el, meghirdetve karácsony üzenetét. A Megváltó érkezése, megszületése Betlehemben valóban annak a nyilvánítása Isten részéről, hogy Ő szereti a világot, amit létrehozott, szereti az embert, akit szabadnak teremtett, közösséget vállal vele, partnernek tekint, magához emeli, saját életének részesévé teszi. Aki ezt felismeri és elfogadja, viszonzozza Isten szeretetét, az hálás szívvel dicsőíti Istent, és békeességben él embertársaival. Aki ezt elutasítja, vagy nem akar tudomást venni róla, az valódi cél nélkül bolyong a világban, lehet, hogy egyszer „fent”, de többnyire „lent”, és a végeredmény a semmi.

Napjainkban karácsonyt, Jézus születését a világban sokan, szinte mindenhol ünneplik, nem csak Jézus követői, a keresztények. Legtöbbüknek fogalma sincs arról, hogy mit vagy kit ünnepelnek. De gondoljunk most csak a keresztényekre. Milyen furcsa lenne az a helyzet, hogy egy családban tudatosan készülnek egy közvetlen családtag születésnapjára ajándékokkal, ünnepi vacsorával, de az ünnepeltnek nem szólnak, nem is köszöntik, a vacsorát nélküle elfogyasztják, az ajándékokat maguk között elosztják. Olykor a keresztények is így ünneplik, így ünnepeljük a karácsonyt. Megfeledkezünk arról, hogy az ünnepelt itt van köztünk, nélküle, az Ő bevonása nélkül értelmetlen az ünnepelésünk. Ő valóban itt van velünk, nemcsak karácsonykor, hanem mindig, állandóan, végérvényesen. Itt van velünk élő szavával a szentírásban, az eukarisztia kenyerében és láthatatlan, de valódi jelenlétével a testvéri közösségben. Ilyen szempontból van értelme ünnepelnünk születését.

Karácsony azt is megmutatja nekünk, hogy mi az ember igazi értéke, értékes-e minden ember. A napokban emlékeztünk meg az Emberi Jogok Világnapjáról. Folyamatos párbeszéd, vita folyik arról filozófiai, jogi, ideológiai és akadémiai szinten, hogy mi az egyetemes emberi méltóság, az egyetemes emberi jogok alapja. Sok elmélet, okos gondolat megfogalmazódik. De mi, keresztények tudjuk, hogy a mindenkinek kijáró emberi méltóság és a mindenkit megillető emberi jogok igazi alapja az a tény, hogy Isten Jézus Krisztusban felvette emberségünket, és kivétel nélkül az egyetemes emberiség minden tagjával közösséget vállalt.

A köztelevízió egyik csatornáján immár évek óta a karácsony előtti napokban folyik egy meghirdetett karitatív akció, mely egy egésznapos műsorral zárul: *Jónak lenni jó*. Kíváncsi vagyok, hogy az idei karácsony ünnepése közben mindannyian rádöbbenjünk: jónak lenni nemcsak karácsonykor, hanem mindig jó, sőt, embernek lenni mindig jó, mert megszületett és testvérünk lett a Megváltó.

Áldott, boldog karácsonyt és valódi értékekben gazdag új esztendőt kívánok a Szeged-Csanádi Egyházmegye közössége minden tagjának!

Kiss-Rigó László
püspök

Lelkigyakorlat és beöltözés a szemináriumban

Istennel töltött idő

Az őszi hónapok a Szent Gellért Szeminárium életében a papnövendékek lelkiGYakorlatának, a kápolna búcsújának és a beöltözésnek az ideje. Idén Tabiban, a Szív Lelkiségi Központban Janka Ferenc, a Gál Ferenc Egyetem rektorhelyettese vezette az öt nap elmélkedéseit. Szent Imre ünnepén négy kispap öltötte magára a reverendát.

A Duna-part érintetlen szépsége, a Pilis lankái és meredek kaptatói adták a szeminaristák idei lelkiGYakorlatának természeti környezetét.

– Az éves elvonulás helyszínét úgy választjuk ki, hogy a növendékek ki tudják vinni az imájukat a természetbe. Ez segíti az elmélyülést – mondja *Serfőző Levente*, a szeminárium prefektusa. A lelkiGYakorlat egyszerre ad lehetőséget közösségi és egyéni imára, elcsendesedésre és megosztásokra. Hangsúlyosak a közösen ünnepelt szentmisék, az éjszakai szentségimádás. Fontosak az elmélkedések, melyek új szempontokat tudnak adni a lelki élet alakításához.

– Janka Ferenc sokféle témát érintett, szent idő és szent hely, az idő változása bennünk és körülöttünk, a férfi és női identitás, a kapcsolatok, gyógyulás és szenvedés, az otthon – sorolja *Tompa Szabolcs* ötödéves papnövendék a témákat. Kiemeli, mennyire sokat jelentett, hogy az elmélkedések

meg tudtak nyitni bennük valamit, kérdések fogalmazódtak meg, ezekre rá tudtak kérdezni az előadóval való beszélgetésben. Szabolcs szerint jó volt, hogy a Janka Ferenc verseket és énekeket épített be az elmélkedésekbe, így a művészet eszközeivel mélyebben tudott hatni a mondanivaló.

A papnövendék szerint fontos, hogy az ember időről időre kiszakadjon a hétköznapi körforgásból, elvonuljon, és Istennel töltsön el időt.

– Ha Istennek tudjuk adni az időnket és figyelmünket, fejlődni tudunk

lélekben. Ebbe sok minden beletartozik, a nehézségek hordozásának a képessége, de az örömek megélése is – mondja Szabolcs, aki diakónussá szentelés előtt áll. – A lelkiGYakorlat az összegzés lehetőségét adta. Rá tudtam nézni eddigi életemre, istenkapcsolatomra. Fejlődni tudtam a csendes és közös imában is – összegzi tapasztalatát.

Visszatérve a szemináriumba hamarosan újabb ünnepre volt alkalom. A másodéves papnövendékek a szeminárium kápolnája búcsúnapján, Szent Imre emléknapján öltöztek be. *Kovács*

József, a szeminárium rektora mutatott be szentmisét. Idén négyen öltöttek magukra a reverendát: *Gubena Ábel* és *Huszár Ádám* a Szabadkai, *Esiobu John Richard* és *Péter Zoltán* a Szeged-Csanádi Egyházmegye növendékei.

Hagyomány, hogy a felsőbb éves papnövendékek a beöltözést megelőző este adják át a reverendákat néhány gondolat és imádság kíséretében.

– Vesd le a régi embert, és öltözz Krisztusba – a beöltözés ezt fejezi ki, a papnövendékek ezzel a cselekedettel Krisztust öltik magukra, az ő példáját szeretnék követni, és tőle tanulni. Megdöbbentő volt átélni a szimbólumok és a gyakorlat valós összhangját – számolt be az eseményről *Tompa Szabolcs*. *Kovács József* rektor a szentmisében arra figyelmeztette a növendékeket, hogy viseljék kellő alázattal a reverendát, mely nem azt mutatja, hogy már fontossá váltunk, hanem pont ellenkezőleg: mindenkor szolgálatunk eszköze. Ne féltve őrizzük a reverendánkat, hanem ahhoz méltó módon használjuk munkánkban, bátran koszoljuk össze, ha szükséges, de ne hanyagoljuk el.

T. É.

Képzésekkel segíti a hitoktatókat a Kateketikai Iroda

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Kateketikai Irodája szeptembertől újra jelenléti formában szakmai műhellyel és továbbképzéssel segíti az egyházmegyében dolgozó mintegy 180 katekéta munkáját. Mi jellemzi a kamaszkort és hogyan tanítsunk kamaszoknak hittant? – a szakmai programról és annak kiemelt témájáról Serfőző Levente oktatási helynököt kérdeztük.

→ **Mi a két szakmai program jelentősége?**

→ Az iroda közel 180 katekéta munkáját hivatott segíteni. Összefoglaljuk mind az egyházmegyei, szerzetesi fenntartású, mind a Klik iskolában dolgozó hitoktatókat. A szakmai műhelyek és képzések egyik feladata, hogy új szempontokat adjanak. Ennél azonban talán még fontosabb, hogy a találkozások révén egymást tudjuk erősíteni. A műhely félévente két helyszínen valósul meg, a szervezés-kor figyelünk arra, hogy eljussunk az egyházmegye különböző településeire. A kiemelt téma idén a kamaszkor.

→ **Miért tartották kiemelten fontosnak ezt a témát?**

→ Ahogy a szülőket, úgy a tanárokat is próbára teszi a kamaszkor. A kamaszkorra jellemző mentalitás nem korlátozódik a serdülés hagyományos éveire, hanem 10–12 éven át kíséri a fiatalokat. 12–13 évesen kezdődik, és még sok huszonéves fiatal küzd a nehézségeivel. A 20–25 éveseknél is általános a kamaszos hozzáállás az élethez, a lázadás, a döntések elodázása. A kamaszkor hosszú időszakká vált, megszenvedti a család, az iskola és természetesen az érintett fiatal maga. A fiatal keresi a válaszokat, a biztos pontokat. A felnőtt ember is

ezzel küzd, hát még a kamasz, akinek még nincs viszonyítási alapja, még kevésbé tud kötődni, kevésbé képes arra, hogy értékek mentén hozzon meg döntéseket.

→ **Mi jellemzi a kamaszokat és az egyházat, a kamaszokat és a hit kapcsolatát?**

→ A kamaszkor egy nagyon változó, érzelmileg intenzív szakasza az életünknek. Sok felkavaró érzés munkál ilyenkor az emberben. A kamaszkor klasszikus lázadása a hittel való kapcsolatot is meghatározza. A fiatal eltávolodik a családtól, az általa képviselt értékektől. Ez a hitben való elbizonytalanodást is magával hozza. A kamasz kritikus, de ez nem jelent szükségszerűen ellenséges viszonyulást, elutasítást. Valóban nem könnyű hitismereteket átadni.

→ **Mit tehet a katekéta?**

→ Sok múlik azon, hogyan van a katekéta ebben a nehéz szakaszban a kamasz mellett. Legfontosabb megseleldíteni a szívüket, barátjuk lenni, közel kerülni ahhoz a világhoz amelyben ők élnek. Így lehetünk a legjobb értelmében segítői, mentorai lenni. Engedni kell őket, hogy kérdezzenek. Meggyőződésem, hogy tovább jutunk akkor a hitoktatásban, ha őket hagyjuk beszélni és kérdezni, mintha mi okta-

tunk és kérünk számon tananyagot. Tőlük, az ő élethelyzetükből kell kiindulni, innen kezdődően eljutni erkölcsi igazságokig, nem pedig fordítva, rájuk húzni azokat. A legjobb módszer, ha meghallgatom őket, s arra reflektálok, amit ők mondtak, így együtt próbálunk eljutni igazságok felismeréséhez, egy értékszemlélethez. Kevésbé tanítani, inkább meg kell őket kínálni az egyház tanításával.

FOTÓ: GÉMES SÁNDOR

Serfőző Levente oktatási helynök

→ **A hittan tantárgy. A számonkérés, osztályzat követelmény.**

→ Azt, hogy a hittan bekerült az iskolába, lehetőségként fogom fel. Tisztában kell lennünk azonban azzal, hogy csak a tantárgyon keresztül nem tudunk egyháztapasztalatot adni. Közösséget és egyházélményt akkor tudunk közvetíteni, ha összekapcsolódunk a plébániával, egy ott tartott katekézissel, ifjúsági csoporttal. A kettő együtt tud elvezetni a valódi egyházkapcsolathoz és hitélményhez. Az egyház célja, hogy a teljes ember neveléséhez járuljon hozzá. Ehhez hozzátartozik a hivatás megtalálása, az életdöntések meghozatalára való felkészítés, a szociális kapcsolatokban való gazdagítás. A teljes ember nevelésének egyszerre része az ismeretalapú tanítás, de a tapasztalati, életalapú tanítás is. A hitoktatásban megvalósulhat az ismeretek átadása, a plébániai közösségi életben pedig az egzisztenciális tapasztalat szerezhető meg.

TRAUTTWEIN ÉVA

A szív nyelvén beszélünk egymással

Kétnapos programsorozattal ünnepelték Szegeden a 104 év óta újra független Lengyelországot. Konferencia, könyvbemutató, orgonakoncert és emlékező mise várta a két nép évszázados barátságának őrzőit.

Az idén fennállásának tizedik évfordulóját ünneplő Lengyel Köztársaság Szegedi Konzulátusa a Szeged-Csanádi Egyházmegyével és a Gál Ferenc Egyetemmel összefogva november 17–18-án egy sor tudományos és kulturális programot szervezett a lengyel–magyar barátság jegyében Szegeden.

Mit üzennek hőseink? címmel tartották a nyitókonferenciát, amelyen öt olyan hőst választottak ki, akik napjaink fiatalsága számára is példaképek lehetnek. Először Kiss-Rigó László püspök és Dux László, az egyetem rektora köszöntötte a résztvevőket, ezt követően Gellért Ádám történész levezető elnökségével három lengyel és egy magyar előadó mutatta be a nemzeti mártírokat. A november 17-i nap zárásaként bemutatták Witold Pilecki auschwitz-i jelentésének frissen megjelent magyar nyelvű fordítását.

Másnap koszorúzással egybekötött megemlékezést tartottak a Fogadalmi templom melletti Katyn-emlékkeresztnél, majd a lengyel és magyar nemzetért tartott emlékező szentmise résztvevőivel telt meg a székesegyház.

– Valószínűleg nem volt hivatalos verseny a nemzetek között arra vonatkozóan, hogy mely nép hozta a legtöbb véráldozatot – sikerrel – a túlélésért. A magyar és a lengyel nemzet azonban minden bizonynyal előkelő helyet foglalna el e listán – mondta a misét celebráló Kiss-Rigó László püspök. Rámutatott a két nép múltjának közös pontjaira: a történelem viharos évszázadai során óriási áldozatokat kellett hoznunk, sokszor nem is volt lehetőség megélni a szabadságunkat, a függetlenségünket. Mindezeknek köszönhető, hogy hatalmas erőforrást jelent a közös hitünkben fakadó erő, értékeink, a haza szeretete.

József Marecki

– Ma úgy tűnik, hogy fizikai veszélyek nem fenyegetnek bennünket, de nem szabad indokolatlanul optimistának lenni, illúziókba ringatni magunkat: hiszen mindkettőnk szomszédságában háború dúl. Mégis fontos közben odafigyelni napjaink kóros ideológiáira, amelyek nélkülözhetetlen értékeinket támadják, identitásunkat fenyegetik, azt próbálják megszüntetni, háttérbe szorítani – figyelmeztetett a püspök. Az ilyen időkben elengedhetetlen az összefogás: Pál apostol példáját követve szellemi fegyverekkel kell küzdenünk saját magunkért, egymásért, a jövőért, a nemzetért, Európa jövőjéért.

József Marecki atya, a Nemzeti Emlékezet Intézete munkatársa, a krakkói jezsuita egyetem, az Ignatianum professzora úgy fogalmazott, lengyelként azt érzi, hogy egy barátságos földön áll. Három pontban foglalta össze, hogy miért gondolja így.

– Először is a magyar föld olyan, mintha a mi hazánk lenne. Hiszen sok magyar jött Lengyelországba, ahogy sok lengyel jött Magyarországra is – nagyjából szomorú időszakokban. Másodszor mert itt rengeteg lengyel emléket láthatunk: emléktáblákat, szobrokat. Ezek közé tartozik az a kereszt, amely itt a templom oldalá-

ban található és egy igazán különleges emlék. E kereszten Jézus Krisztus, a mi megváltásunk jele található. Erre a keresztre írtak egy kimondhatatlanul fájdalmas szót: Katyn. Harmadszor, kedves számunkra e föld, mert közösen tudunk imádkozni, beszélgetni. S ugyan a lengyel és a magyar nyelv nagyon különbözik egymástól, de mi mégis megértjük a másikat: a szív nyelvén beszélünk egymással – mondta Marecki atya.

A szentmisét követően Lidia Ksiązkiewicz lengyel orgonaművész koncertjével és fogadással zárult a programsorozat.

T. M.

Kiss-Rigó László püspök

Békésen a meg nem született gyermekekért avattak emlékművet

Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök szentmise keretében áldotta meg a közelmúltban megújult békési katolikus templomot, majd ezt követően felavatták a meg nem született és korán elhalt gyermekekért állított emlékművet.

Kiss-Rigó László a szentmisén úgy fogalmazott, bízik benne, hogy a templom külső megújulása a hívő közösség és az egész város számára fontos és jó dolog.

– Ne felejtsük el, hogy egy dolog a kőből, téglából épült templom, de még fontosabb az a templom, amelyet maga a közösség jelent – tette hozzá.

A beruházás a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. kiírásán elnyert mintegy 15 millió forintos támogatás segítségével valósulhatott meg. A fejlesztés részeként az épület külső része, főként a bádorgozás újulhatott meg.

Kálmán Tibor, Békés polgármestere szerint amellet, hogy a megújult templom a város éke és dísz, egy olyan közösség háza is, amely nagy erejét adja a településnek, tagjaira mindig lehet számítani. Az emlékművel kapcsolatban hangsúlyozta, a monumentum kifejezi azt is, hogy megtartjuk azt a hitet, amely minket a városban, a megyében, Magyarországon, a Kárpát-medencében erőssé tesz.

Dr. Pálmai Tamás békési háziorvos elmondta, ha jó és hibátlan világban élnénk, az emlékmű nem jött volna létre.

– Akkor elmondhatnánk, hogy hibátlanul és hiánytalanul együtt vagyunk – folytatta a gondolatot. Szólt arról, hogy amikor 1990-ben Békésre került, a város lakossága meghaladta a 22 ezret, most 18 ezren élnek a településen. Ha a meg nem születettek és a korán elhaltak élnének, akkor a város lakossága jóval magasabb lenne, ahogy Magyarország lakossága sem 10 millió körüli, hanem 30 millió fölött lenne. Erre is figyelmeztet ez az emlékmű. Kifejtette, hogy hány olyan család van, amelyben vagy korán meghalt, vagy meg sem született a gyermek, vagy megszületett volna, de nem hagyták.

Hangsúlyozta, az emlékmű nemcsak a tragédiákról, nemcsak a rosszról szól, hanem egy gyönyörű hely is lesz. Kiemelte, a katolikus közösség azt tervezi, hogy egy padot is elhelyeznek majd az emlékmű elé, ahová le lehet majd ülni, ahol el lehet mondani egy imát, ahol el lehet helyezni egy mécsest, ahol emlékezni lehet a szépre, a jóra. Köszöntőt mondott Ágoston atya, majd az emlékművet Kiss-Rigó László püspök áldotta meg, aki elmondta, Istentől kaptuk az életet, amit mindannyiunknak kötelességünk, felelősségünk szeretettel óvni-védeni.

PAPP GÁBOR

Az Evangélium c. műsor 6. évfolyamában Lukács evangéliumát dolgozza fel. Nézze Ön is vasárnaponként 8:55 órakor az M5-ös csatornán vagy a mediaklikk.hu oldalon!

100 éves az orosházi Jézus Szíve-templom

„Hogy megmaradjunk kóros és pusztító ideológiák támadásának kiszolgáltatva, szükségünk van az őseink mutatta példára” – fogalmazott november 19-én Kiss-Rigó László püspök a Jézus Szíve-templom felszentelésének 100. évfordulóján. Múltjuk őrzése és megismertetése, az épített és tárgyi örökség védelme, szépítése, a település hitéletét gazdagító elődök példája, a település közösségei életének erősítése – sok szál fonódott össze a készület során.

120 év alatt ötvenszeresére nőtt a katolikusok száma Orosházán. A *Canonica Visitatio* adatai szerint 1792-ben 100 katolikus élt a településen, az *Orosházi Katolikus Tudósító* beszámolója szerint 1921-ben már 5000 lelket számlált az egyházközség. A lakosság számának növekedése és a hitélet erősödése oda vezetett, hogy kinőtték az 1832-ben épült templomot. A háború, az egyházmegye kétfelé szakítása, a pénzínség megállította az új templom terveit, míg gróf Széchényi Miklós váradi püspök támogatásáról biztosította a települést. A püspök felajánlásának és a közadakozásnak is köszönhetően az alapkőletétel és szentelés között alig néhány hónap telt csak el. 1922. június 11-én, Jézus Szíve főünnepén kezdődött az építkezés, és november 19-én szentelte fel Brém Lőrinc kanonok, püspöki helynök. Azóta 100 év telt el, mely folyamatos szépülést hozott. A hívek továbbra is adakoztak, támogatást adott az egyházmegye, a város és a kormány, így szobrokkal, festményekkel, üvegablakokkal tudták templomukat díszíteni az orosháziak. Minderről Iványi László esperesplébános ad részletes képet a *100 éves az orosházi Jézus Szíve-templom* című könyvében.

A templomszentelés 100. évfordulóját egy programokkal teli hét előzte meg. November 13-án *Serfőző Levente*

A nyitó szentmisét Serfőző Levente oktatási helynök mutatta be

oktatási helynök mutatott be szentmisét, melyen megemlékeztek Györgypál Albert vértanú papról, aki káplánként szolgált Orosházán.

Serfőző Levente prédikációjában bemutatta a mártír pap példaértékű életét: a Györgypál család a trianoni békediktátum következtében menekülni kényszerült a Nagybecskerek melletti Melencéről, ahol Albert 1914-ben született. Békéscsabán telepedtek le, a papságra itt, a szegedi szemináriumban készült fel. A békési részek akkor még a csonka váradi egyházmegyéhez tartoztak, így 1937-ben Glattfelder Gyula csanádi püspök a váradi egyházmegye számára szentelte pappá. Első állomáshelye Orosháza volt, ahol 1937 és 1942 között szolgált. Fő feladata a hitoktatás és az ifjúság nevelése volt. Egykori hittanosai még ma is emlékeznek rá. Elmondásuk alapján Berci atya – merthogy mindenki így hívta – olyan pap volt, aki mindig kedvesen és vidáman fordult az emberek felé. Innen került Váradra, ahol néhány hónapig szemináriumi prefektus lett, majd a II. világháború keleti frontján szolgált mint

Iványi László esperesplébános

tábori lelkész. Ezt követően visszakerült Nagyváradra, ifjúsági lelkésznek. A kommunista hatóságok – az Oroszországról írt cikkei ürügyén – 1945-ben letartóztatták. Kilenc hónapon keresztül kínozták a börtönben, majd megromlott egészségi állapota miatt szabadon engedték. A kínzások következtében, hosszú, de türellemmel viselt szenvedések után 1947. július 19-én hajnalban halt meg a vincés nővérek által fenntartott Szent József Intézetben.

Az oktatási helynök kiemelte, hogy Györgypál Albert gondolkodásmódjában megelőzte korát, németül olvasta az 1930-es évek kiváló teológusait, ismerte és a hétköznapiakban gyakorolta a liturgikus megújulás legaktuálisabb teológiai irodalmát. Különös figyelemmel élte meg a liturgiát, a szentmisét és a zsolozsmát, utóbbiról *A Dicséret áldozata* címmel könyvet is írt, melyet a Szent István Társulat 1941-ben adott ki.

Az évfordulóra a hívek elkészítették Györgypál Albert portréját. A festmény a kárpátaljai származású *Levicki Lenke* festőművész alkotása. Az *Orosházi Foltvarró Egyesület* hímzéssel és varrással örökítette meg a 100 éves templomot.

A jubileum záró szentmiséjét Kiss-Rigó László püspökkel ünnepelték az orosházaiak. Iványi László plébános örömet fejezte ki, hogy körükben köszöntheti a Nagyvárad Római Katolikus Egyházmegye általános helynökét, Fodor Józsefet és Pék Sándor esperest, a Nagyboldogasszony-székesegyház plébánosát. Elmondta, hogy Orosháza, mely korábban a nagyvárad püspökséghez tartozott, ma is gondosan ápolja a kapcsolatokat. Az esperes-plébános beszámolt az utóbbi évek templomfelújító és -szépítő munkálatairól. Ennek részeként készült el az emléktár, melyben liturgikus eszközök mellett helyet kaptak az Orosházán

szolgált lelképászorok személyes tárgyai. A plébánia számára kiemelten fontos a múlt emlékeinek őrzése, ezt jelzi az Iványi László által a jubileumra írt templomtörténeti könyv és az ugyancsak a centenáriumra készült kisfilm is. A felújítások közül kiemelte a templom körüli park megújulását, és a templom magyar kormány támogatásával felújított homlokzatát és tornyait.

Kiss-Rigó László püspök szentbeszédében arra hívta fel a figyelmet, hogy a szentmise evangéliumában elhangzott történetben a templomot megtisztító Jézus eltér a megszkotól. Hajlamosak vagyunk Jézusról úgy gondolkodni, mint aki mindig a csak békéről, szeretetről beszél, sokszor

A Kiss-Rigó László püspök által celebrált jubileumi zárószentmisén részt vettek korábbi orosházi plébánosok, az espereskerület papjai, a makói görögkatolikus parókus, a testvéregyházak képviselői és a városvezetés képviselői is

bárgyú, naiv emberként gondolunk rá, ahogy a vallási giccsnek számító képeken ábrázolják. Ezzel szemben itt Jézus ostort fog és keményen, erőszakot alkalmazva rendet tesz a templomban. Nem azért, mert elöntötte a düh, és fejét elvesztette mindenkinek odavág. Nem, arányosan választja meg az alkalmazott erőszakot. Fontos látnunk, hogy Jézus tudott kemény lenni, erőszakot is tudott alkalmazni akkor is, ha elsősorban a lelki-szellemi fegyverek voltak az eszközei. Őt is egész életében támadták, lelki-szellemi fegyverek mellett fizikai módon is.

Ez a sors az osztályrésze azoknak is, akik az ő útját járják. Ha a kitart egy közösség a hite mellett, osztályrésze lesz a szenvedés. A Jézus Szíve-templom 100 éve alatt a közösséget, mely felépítette és lakja, nagyon sok szenvedés érte. Véraldozatot hozott a határok módosí-

tása, melynek következtében Orosháza megszűnt a nagyvárad egyházmegye része lenni, és szenvedést hozott a szocialista rendszer egyházüldözése is. Ezek az időszakok azt mutatják, azok tudtak túlélni, akik komoly identitással rendelkeztek, amely a keresztény hitükből, az egyetemes emberi értékek melletti hűséges kitartásból fakadt.

Kérjük Jézus áldását magunk, családjaink, nemzetünk életére, hogy értékeinket szilárdan képviselve, azokról hiteles tanúságot téve megvívjuk mi is harcunkat.

– Észnél kell lennünk a ma közösségeinket, családjainkat, nemzetünket és egész Európát érintő veszély láttán, mely nehezen észrevehető, de nagyon veszélyes. Egy kóros önpusztító ideológia dolgozik, mely aláássa identitásunkat, azt sugallja, adjuk fel azokat az értékeket, amelyek talaján állunk. Lelki-szellemi támadás folyik ellenünk, amit lelki-szellemi fegyverekkel kell visszavernünk. Hogy megmaradjunk, szükségünk van az őseink mutatta példára. Kérjük Jézus áldását saját magunk, családjaink, nemzetünk életére, hogy értékeinket szilárdan képviselve, azokról hiteles tanúságot téve megvívjuk mi is harcunkat – fogalmazott a püspök.

TRAUTTWEIN ÉVA

A Békés megyei árváknak gyűjtöttek a békéscsabai futóversenyen

Jótekonysági célokat szolgált a Gál Ferenc Egyetem és a Békés Megyei Kormányhivatal közös programja, a Fuss és segíts! címet viselő verseny. A bevételt idén az ÁGOTA Alapítvány által gondoskodásba vett árva gyermekeknek ajánlották fel.

Október 16-án immár második alkalommal rendezték meg a *Fuss és segíts!* jótekonysági futóversenyt Békéscsabán. A különböző korcsoportokban és távokon több mint ötszáz nevezés érkezett, a legkisebbek 200 méteres versenyétől a felnőttek 12 kilométeres távjáig. A mezőnyben feltűnt a magyar bajnok ultrafutó *Zahorán János* is, de többségében lelkes hobbi futók öltöttek szerelést. A Békésről érkező Hegyesi család felnőtt tagjai váltóban indultak, a kicsik pedig a rövidebb távokon neveztek.

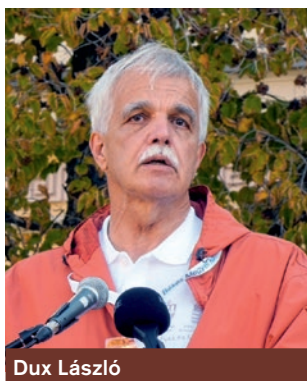
– Azért veszünk részt a versenyen, mert a gyerekek szeretnek mozogni, a másik szempont pedig a jótekonyság volt, így ők is megtanulhatják, hogy adni mindig jó – mondta az édesanya, *Hegyesiné Kovács Judit*.

A megnyitó eseményen *Takács Árpád* főispán azt mondta, az egészséges életmód népszerűsítése mellett a segítő szándék motiválta őket. A bevételt tavaly a békéscsabai kórháznak, idén az ÁGOTA Alapítványnak ajánlották fel. Az eseményen a főispán bejelentette, hogy még idén megalakul a kormányhivatal sportszervezete, mely *Füzesséry Zoltán* egykori főispán, sportvezető nevét fogja viselni.

Dux László, a Gál Ferenc Egyetem rektora kiemelte, a Szeged-Csanádi Egyházmegye egyetemeként számukra különösen fontos, hogy elesett embertársaik javát szolgálják.

Takács Árpád

Dux László

– Az a küldetésünk, hogy segítsünk, különösen a nehéz helyzetben lévőket, az árvákat, az időseket, erre igye-
szünk tanítással és példamutatással a diákjainkat is felkészíteni – hangsúlyozta *Dux László*.

Kothencz János

Kothencz János, az ÁGOTA főigazgatója kijelentette, van még tere a szolidaritásnak, ezt ez a rendezvény is megmutatta.

– Alapvetően ez a közösségi együttlét azt mutatja, hogy az értékalapon gondolkodó emberek, családok jönnek el ide, és tesznek erőfeszítéseket az árva gyermekekért, ez pedig óriási dolog – fogalmazott *Kothencz János*.

Az összegyűlt egymillió-háromszázezer forintból Békés megyei, nehéz sorsú gyermekek karácsonyát teszik szebbé, illetve jövőre el tudnak majd menni nyaralni az ÁGOTA táborba.

CSISZÉR ÁRON

FOTOK: DÉVÉNYI ENDRŐ

Adventkor is nyitva a Dóm Látogatóközpont

Más múzeumokkal ellentétben a Szegedi Dóm Látogatóközpont nem zár be a fűtésszezonban, gazdag programokkal várja továbbra is a látogatókat. Kiss Norbert, az intézmény igazgatóhelyetese nyilatkozott magazinunknak.

Az időszaki kiállítás megtekintéséről visszaérkező család a folyosó egyik végén, a toronylátogatásról angolul érdeklődő külföldi egyetemisták a másikon – e kép fogadott, mikor egy esős novemberi nap délutánján beléptünk a Szegedi Dóm Látogatóközpontba. Kiss Norbert vezetőhelyettes szerint a változatos programoknak köszönhetően mára kialakult egy réteg, amely szívesen és rendszeresen látogatja az egyházmegyei közgyűjteményt.

– Tapasztaljuk, hogy rengeteg látogató érkezik az adventi, a karácsonyi időszakban, ezért – más múzeumokkal ellentétben – ezekben a hetekben is nyitva tartunk. Bízunk abban, hogy ez a jövő év első hónapjaiban is változatlan marad – fogalmazott Kiss Norbert. A megszokott módon e cél elérése érdekében változatos és gazdag programokkal készülnek.

Az állandó programok közül az igazgatóhelyettes kiemelte a Dömötör-toronyban tartott idegenvezetéseket. Ez a nyitvatartási napokon minden egész órában induló félórás program, mely során megismerhető Szeged legősibb építészeti emléke, a korábbi templom építéstörténete a XIII. századtól egészen a XX. századi lebontásig, a négy Aba-Novák Vilmos freskó művészettörténeti szempontok alapján, valamint az 1931-ben kialakított keresztelőkápolna funkció is. Érdeemes felmenni a dóm tornyába is

FOTÓK: TÓTH MARCELL

– a 302 lépcsőfok megmászásáért cserébe Szeged csodálatos panorámája tárul elénk 46 méter magasról. Ezen kívül a Fogadalmi templom liturgikus tereit is szakszerű vezetés mellett tekinthetik meg az érdeklődők.

Glattfelder Gyula püspök, Klebelsberg Kuno kultuszminiszter, valamint a székesegyház tervező Foerk Ernő életútjával is megismerkedhetnek a látogatók, tiszteletüket tehetik a sírjaiknál. Az állandó kiállításon az egyházmegye elmúlt évszázadainak kincseiből nézhetnek meg egy gazdag válogatást, a dóm és a Dóm tér építéstörténetéről tudhatnak meg többet a jegyet váltók.

Hagyományosan, már harmadik éve két időszaki tárlatot szerveztek az advent időszakára, amelyek segítenek az ünnepre való készülődésben, ráhangolódásban. November 24-től látogatható a *Karácsony felé 2022* című kiállítás, amelyhez 17 képzőművész – köztük *Mecseki Hargita* szobrászművész, *Petrás Mária* keramikus, *Simon András* grafikusművész, *Sonkodi Rita* festőművész – járult hozzá alkotásaival. A *Nem lehet csoda nélkül élni 2022* betlehemi-készítő pályázatra jellemzően a szegedi és a Szeged-Csanádi Egyházmegye területén élők adják be változatos műveiket. Kiss Norbert elmondta, az amatőr alkotók mellett művészeti szakos egyetemi hallgatók, képző- és iparművészek is hozzájárulnak a gyűjtemény gazdagodásához. A kiállításokat január 29-ig nézhetik meg az érdeklődők.

Folytatódik a Dóm Művészeti Szalon programsorozata is. December 9-én a Csík zenekar vezetője, *Csik János* hozza el *Adagio* című előadását, s lép fel barátaival: olyan neves művészeket hívott meg, mint *Óze Áron* Jászai Mari-díjas színész, *Balogh Kálmán* és *Dresch Mihály* dzsesszenészek. A januári bérletszünet után pedig februártól ismét havi rendszerességgel várják a művészet szerelmeseit rendezvényekkel.

T. M.

Kancellár segíti az egyetem működtetését

2022 őszével a Gál Ferenc Egyetemen új tisztséget hoztak létre: Tóth József személyében egy tapasztalt könyvvizsgáló lett az intézmény kancellárja. A szakember öt évre vállalta a feladatot, amely a jelenlegi energetikai helyzetben már az első hónapokban komoly kihívásokat hozott. Tóth József úgy látja, takarékosági intézkedésekkel és felelős gazdálkodással a megemelkedett gázárak sem veszélyeztetik az intézmény működtetését.

→ *Most először lett kancellárja a Gál Ferenc Egyetemnek az Ön személyében. Meddig gondolkodott a feladat elvállalásán?*

→ Kiss-Rigó László püspök úr kért fel. Azonnal igent tudtam mondani.

→ *Gyorsan döntést hozott. Dolgozott korábban az intézménynek?*

→ Nem voltam korábban az egyetem alkalmazottja, de a rendszer működését jól ismertem, és könyvvizsgálóként dolgoztam már az egyházmegyének, így e terület nem jelentett újdonságot számomra.

→ *Az egyetem több szempontból különleges intézmény: sokféle képzést nyújt, széttagolt telephelyi struktúrával.*

→ Valóban, a Gál Ferenc Egyetem meglehetősen speciális helyzetben van a magyar felsőoktatási intézmények között: képzési profilja és működési területe erősen behatárolt, ugyanakkor szorosan illeszkedik a dél-alföldi régió munkaerőpiaci igényeihez, valamint a fenntartó Szeged-Csanádi Egyházmegye által működtetett pedagógiai és szociális ellátórendszeri igényekhez. A helyi társadalom működtetéséhez, a dél-alföldi régió népességének megtartásához fontos, hogy helyben elérhető, magas színvonalú felsőfokú képzés és diploma biztosítsa a fiatalok számára a karrierlehetőségeket.

→ *Hogyan járul hozzá ehhez kancellárként? Milyen feladatai vannak?*

→ Kancellárként az egyetem fenntarthatóságát, működtetését kell biztosítani a finanszírozás és a kiadások egyensúlyának megtartásával úgy, hogy lehetőség szerint a szükséges fejlesztésekre is jussanak források, ami kétségtelenül összetett feladat. A nagy egyetemekhez viszonyított kis méret ugyanakkor gyorsabb reagálást biztosít, a megfelelően kialakított működési modellel pedig

a kisebb méret mellett a költségek alacsony szintje is biztosítható. Ezzel minden plusz forrás a képzések és az épület-infrastruktúra fejlesztésére fordítható.

→ *A mostani rezsihelyzetben miként reagál a Gál Ferenc Egyetem a kihívásokra, milyen stratégiát követ a költségek csökkentésére?*

→ Az egyetemnek 2022. szeptember 30-án lejártak a gázszolgáltatókkal a szerződései, amelyek elkerülhetetlen megújítása nem éppen a legkedvezőbb gázpiaci helyzetben történt. Az új szerződésekben megajánlott árak

FOTÓ: TÓTH MARCELL

olyan magasak, hogy egyszerű fűtéstakarékosági intézkedésekkel lehetetlen lenne kigazdálkodni az egyetem költségvetéséből a szükséges forrásokat. Mint minden más hazai egyetem, mi is készítettünk energia-vészhelyzeti intézkedési tervet. Ebben fokozatosan bevezethető intézkedések is szerepelnek, de arra is van kidolgozott terv, hogy telephelyenként egy vagy két épületbe összevonva, a fűtött légtér méretét minimálisra csökkentve folytassuk a működést. Végeztünk próbafűtések, de ettől függetlenül napi szinten követjük a fogyasztás alakulását. Most egy kicsit optimistábbak vagyunk, mint szeptember végén, úgy látjuk, van rá esély, hogy a kidolgozott intézkedésekkel elviselhető költségszinten maradjon az energiafelhasználásunk. Ez persze így is nagyon komoly többletfordításokat jelenthet, érdemes belegondolni, hogy ezeket a forrásokat képzések fejlesztésére vagy éppen energetikai korszerűsítésre is lehetne fordítani, de most nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a lehetőségek közül válogassunk, az energiafelhasználás lehető legnagyobb csökkentése a cél. Szerencse, hogy például a szarvasi kampuszunk lényegében a teljes fűtési szolgáltatását geotermikus rendszerben tudja biztosítani, a jövő fűtőkorszerűsítési fejlesztéseire nézve iránymutató ez a megoldás.

TÓTH MARCELL

Ritz Judit kitüntetése

A hivatása az élete

– Eddigi életpályám egyik legnagyobb öröme volt olvasni a levelet, s abban a döntést, hogy a gróf Zichy Antónia-díjra érdemesnek tartanak. A díjat örömmel – és egyben végtelen tisztelettel és alázattal gróf Zichy Antónia munkássága iránt – elfogadom. A grófnő példamutatása: az emberi tisztesség, a családja iránti hűség, a haza és embertársai iránti tisztelet számomra is meghatározó – ezekkel a szavakkal vette át nemrégiben *Ritz Judit*, a Szeged–Csanádi Egyházmegye Bálint Sándor Szeretetszolgálatának intézményvezetője a Magyar Batthyány Alapítvány által létrehozott rangos elismerést. A Magyar Batthyány Alapítvány felkérésére egy hét tagból álló bíráló bizottság tekinti át minden évben a beérkezett jelöléseket, és ez alapján teszi meg javaslatát a díjazottak személyére a kuratóriumnak. A gróf Zichy Antónia-díjat és párját, a Batthyány Lajos-díjat olyan személyek kaphatják meg, akik kiemelkedő és példamutató tevékenységük révén korunk társadalmi, gazdasági, politikai kihívásaira praktikus és pragmatikus, a lehetőségekkel és a szükségszerűségekkel arányos választ adnak. A gróf Zichy Antónia-díj idei kitüntetettje Ritz Judit lett, akinek egész élete, hivatása és feladatvállalása az igazolás erre: az elismeréssel az idős, beteg és ezért kiszolgáltatott emberekért évtizedek óta végzett önzetlen, áldozatos gondoskodásért mondtak neki köszönetet.

A Szeged–Csanádi Egyházmegye Bálint Sándor Szeretetszolgálatának főigazgatója, a Gál Ferenc Egyetem címzetes docense életpályája kezdetétől fogva elkötelezettje az egészségügyi, illetve a szociális gondoskodásnak. Jelenleg az alapellátástól kezdve a hajléktalan ellátáson át a lakóotthoni ellátásig igen széleskörű és magas színvonalú

Ritz Judit lányával és munkatársaival a díjátadó után

FOTÓK: MAGYAR BATHYÁNY ALAPÍTVÁNY

szolgáltatást biztosító intézményrendszert vezet, amely az egyházmegye teljes szociális gondoskodását lefedi.

2022. október 6-án, a nemzeti gyásznaphoz és a díjhoz méltó helyszínen, a Batthyány család Fiumei úti sírkertben található mauzóleuma előtt ünnepélyes keretek között vehette át az elismerést a két kitüntetett. Az alapító, Batthyány-Schmidt Margit kiemelte, hogy a díjat mindig olyan emberek kapják, akiknek személye tízhúsz évvel később is vállalható és megkérdőjelezhetetlen. Ezt követően ismertette a kuratórium döntését, amelynek értelmében a gróf Batthyány Lajos-díjat *Martonyi János* korábbi külügyminiszter, a gróf Zichy Antónia-díjat pedig Ritz Judit érdemelte ki. A kitüntetetteket *Hoppál Péter*, a Kulturális és Innovációs Minisztérium kultúráért felelős államtitkára méltatta, aki úgy fogalmazott, hogy Ritz Judit életének minden pillanatát a kereszténységből fakadó önzetlen szeretet, az együttérzés és hivatástudat hatja át.

– A hűség, a kisközösségek, az idős emberek, az elesettek és a család egységének érdekében kifejtett rendkívüli gondozói és oktatói tevékenysége teszi érdemessé a gróf Zichy Antónia-díjra – hangsúlyozta.

– Munkám évtizedek óta az elesett és idős emberek gondozása ápolása. Ők is embertársaink, és nagyon fontosnak tartom, hogy az életük utolsó éveiben is megkapják azt a tiszteletet és gondoskodást, ami megilleti őket. Erre tettem fel az életemet, és ez a jövő feladata is számomra. Ez a csodálatos hivatás betölti a napjaimat. A díj kiemelkedő állomása a pályámnak, de megilleti az elismerés a mindenkor munkatársaimat is, akikkel dolgoztam és dolgozom. Köszönöm, hogy ezzel figyelmet kapott a szociális gondoskodás területe, amit együtt szolgálunk – mondta az elismerés kapcsán a díjazott.

Képünkön Ritz Judit és Martonyi János, a két kitüntetett között a díjak átadója, Batthyány-Schmidt Margit látható

VARGA MÁRTA

Nevelőszülők körében végzett országos kutatást az ÁGOTA Közösség

2022 nyarán országos kutatást végzett az ÁGOTA Közösség szakmai munkacsoportja. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Módszertani Intézményének és az ÁGOTA Alapítvány szakmamódszertani csoportjának munkatársai Kothencz János szociológus és gyermekvédelmi szakértő vezetésével vizsgálták a nevelőszülők helyzetét Magyarországon.

Magyarországon egy közepes méretű város lakosságának megfelelő számú fiatal él gyermekvédelmi gondoskodásban, így korántsem mindegy, hogyan nőnek fel. Az ÁGOTA szakmai munkacsoportja ezért nyáron egy országos felmérést készített, melyben a nevelőszülők helyzetét vizsgálták. Az országos reprezentatív kutatás egyedülálló, nem volt még ilyen nagyságrendű vizsgálat, amely a családjukból kiemelt gyermekekről gondoskodó nevelőszülőket kutatta. A nevelőszülők szociológiai jellemzőiről szóló kutatás gyorsjelentését egy sajtótájékoztatón mutatták be november elején Szegeden, a Gál Ferenc Egyetemen. Kothencz János, a kutatás vezetője elmondta, az ÁGOTA Közösség sok évtizede igyekszik támogatni a gyermekvédelmi szakellátásban élőket. Kiemelte, csaknem 12 év elteltével újra egy olyan gyorsjelentést tehetnek le az asztalra, amely hasznos segítséget nyújthat a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozóknak. 2008-ban és 2009-ben már végeztek egy országos reprezentatív kutatást a lakásotthonokban élő 9–18 éves gyermekekre vonatkozóan.

Lőrinczi János címzetes egyetemi docens, a kutatásban résztvevő módszertani csoport tagja a kutatás módszertani vonatkozásait ismertette. Mint elmondta, széles társadalmi

összefogás áll a kutatás mögött, ugyanakkor az ÁGOTA Közösség részvételének fontosságát mindenképp hangsúlyozni kell, mert náluk van az a tapasztalat, ami megalapozta ennek az egész kérdőíves vizsgálatnak az alapját.

– Hazánkban a nevelőszülői hivatást végző 5500 főből 1259 főt választottunk ki úgynevezett egyszerű véletlen mintavétellel, őket keresték fel a kérdezőbiztosok. A célunk az volt, hogy olyan megállapításokat tegyünk, melyek javítják a nevelőszülői munkahatékonyágát és minőségét – fogalmazott.

Kothencz János, aki szociológusként, illetve gyermekvédelmi szakértőként irányította a kutatást elmondta, a vizsgálat tárgya rendkívül sokszínű volt, foglalkoztak többek közt a nevelő-

szülővé válás körülményeivel, ahogy azzal is, mik a nevelőszülők lehetséges motivációi, vagy épp azzal, melyek a nevelőszülői családok jellemzői.

– Vizsgáltuk az új belépő nevelőszülők társadalomban betöltött arányát is az 1960-as évekig visszamenőleg. Ebből kiderült, hogy a legnagyobb növekedés 2010 és 2015 között volt – hangsúlyozta. Azt is elmondta, hogy az új belépők átlagéletkora folyamatosan nő. Míg a 80-as években a 30-as korosztály vállalta ezt a feladatot, mostanra 45 év felett van az átlagéletkor. Hozzátette, ez az adat azért különösen fontos, mert ha nem tudják megszólítani a potenciális nevelőszülőket, akkor fennáll a visszaintézményesülés veszélye.

A kutatásból az is kiderült, hogy Pest megyén kívül Borsod és Szabolcs-Szatmár megyében van a legtöbb nevelőszülő, az országos átlaghoz képest pedig még Bács-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok és Hajdú-Bihar megyében vállalják többen ezt a hivatást. Külön érdekesség, hogy a nevelőszülők csaknem 90 százaléka kisvárosban vagy községben, faluban él.

Fülöp Attila, a Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár hangsúlyozta, hiánypótló munkát végzett az ÁGOTA Közösség és a kutatásban résztvevő munkatársak, hiszen a döntéshozásban is nagy jelentősége lehet egy ilyen kellően komoly és megalapozott vizsgálatban szerzett adatoknak.

Képünkön balról jobbra: Lőrinczi János, Kothencz János és Fülöp Attila államtitkár

FOTÓ: GÉMES SÁNDOR

– Segíteni fogja azoknak a munkáját, aki a gyermekvédelemben dolgoznak. Emellett azért is rendkívül értékes ez a nagy munka, mert közelebb hozhat mindannyiunkat a nevelőszülői hivatás és a nevelőszülői társadalom jobb megismeréséhez. Megtudhatjuk,

min dolgozik az az 5500 ember, aki nevelőszülőként vállalja, hogy „az otthonába viszi saját hivatását”, amikor gyermekvédelemre szorul egy gyermek, és intézménybe kerül vagy családba – mondta az államtitkár. A sajtótájékoztató zárásaként Kothencz

János átnyújtotta a gyorsjelentés egy példányát Fülöp Attilának. A mintegy 176 oldalas jelentés minden érdeklődő számára elérhető, olvasható elektronikus formában a www.szentagota.hu, illetve a www.agotaalapitvany.hu weboldalakon.

H. E.

Kothencz János tanácsadó lett

Kothencz János 2022 októberétől a Belügyminisztérium Gondoskodáspolitikai Tudományos Tanács testületének tanácsadójaként tagja lett Pintér Sándor belügyminiszter tudományos tanácsadói testületének. A gyermekvédelmi szakértővel, szociológussal arról beszélgettünk, mi a tanács feladata és neki milyen szerepe van ebben.

→ Egy új testület, a Gondoskodáspolitikai Tudományos Tanács tagja lett. Mit lehet tudni erről a szervezetről?

→ Pintér Sándor belügyminiszternek a különböző társadalmi területeken van egy-egy tanácsadói testülete, ezekben 10-12 szakember ül. A tanács elnökét, ügyvezető elnökét, titkárát, tagjait, állandó meghívottjait a gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár, az eseti meghívottjait a tanács elnöke kéri fel a tanács munkájában való részvételre.

→ Mivel foglalkozik ez a tanács?

→ Feladatunk az többek között, hogy a jogszabályalkotói tevékenység előkészítésében, a különböző szakmapolitikai kérdésekben állást foglaljunk. Vagyis a Belügyminisztériumhoz tartozó ágazatok szempontjából releváns társadalmi folyamatokat, szakmapolitikai problémákat kell figyelemmel kísérjünk. Javaslatokat tehetünk a gondoskodáspolitikai tervezés, végrehajtását, nyomon követését szolgáló kutatások, fejlesztések megfogalmazására. A tanács a tevékenységét ülések formájában, valamint a tagjaiból, állandó

Kothencz János

FOTÓ: GÉMES SÁNDOR

és eseti meghívottjaiból, továbbá a tudományos élet felkért képviselőiből állandó vagy eseti jelleggel létrehozott munkacsoportokban végzi.

→ Mi lesz az Ön pontos feladata ebben a tanácsban? Miért kérték fel erre a munkára?

→ A témám a gyermekvédelem, mivel az egész gyermekvédelem átkerült a belügyminisztériumhoz. Az a feladatom, hogy szakmai tapasztalataimmal, tanácsaimmal, meglátásommal – persze a tanács többi tagjával együtt – támogassam, segítsen a miniszter munkáját. 25 éves tapasztalatom van

a gyermekvédelem területén, részt vettem már számtalan jogszabály kidolgozásában, országos kutatások fűződnek a nevemhez. Szakmamódszertani eredményeket tudok felmutatni gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyerekek terapeutikus ellátásával kapcsolatban. Valamint nemrégiben fejeztünk be egy országos kutatást a nevelőszülők körében. Úgy gondolom, ezeket a tapasztalataimat mind tudom itt kamatoztatni.

→ Gondolom, volt már alakuló ülésük. Hogyan zajlott az?

→ Igen volt, ott tisztáztuk a testületi munka téma területeit, egyeztetünk a ránk váró feladatokról. Ez egy tájékoztató, alakuló munkamegbeszélés volt.

→ Mikor kérték fel erre a pozícióra, és hogyan értesült róla?

→ Valamikor szeptemberben kértek fel a tanács munkájában való részvételre, a megbízólevelet októberben vettem át Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkártól.

→ Hogyan reagált, mit szolt, amikor megkapta a felkérést?

→ Megtisztelőnek tartom, mert ilyen formában is ráhatással tudok lenni a hazai gyermekvédelmi szakellátás alakítására. Az pedig még nagyobb megtiszteltetés, hogy Pintér Sándor belügyminiszter úr és Fülöp Attila államtitkár is számít a tanácsadói munkámra. Azért is nagyon jó érzés ez, mert az államtól átvett, most a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában lévő gyermekvédelmi szakellátó rendszereknél egyértelműen tapasztalom azt, hogy sok olyan változásra van szükség, ami közelebb viszi a szakmatársadalmat az attitűdváltáshoz. Ez alatt azt értem, hogy nem egy szolgáltatói, felügyeleti típusú rendszert kell építeni, hanem egy törődő, érzékeny rendszert.

HAJÓ EDINA

Kis, karácsonyi ének

ADY ENDRE

Kis, karácsonyi ének

*Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnap után az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.*

*Szeretném az Istent
Nagyosan dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.*

*Isten-dícséretre
Mégis csak kiállok,
De boldogak a pásztorok
S a három királyok.*

*Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.*

*Uj csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Urnak szerelmemet
Szépen igazolnám.*

*(Így dúdolgattam én
Gyermek-hittel, bátran,
1883
Csúf karácsonyában.)*

SZABÓ LŐRINC

Karácsonyest, nyugalmas este...

*Karácsonyest, nyugalmas este,
szemünk a friss havon mereng;
és lelkünk bánattal övezve
ki tudja merre, merre leng?*

*– A szél kint a havat kavarja
és trombitálva jár a tél;
a lelkünk félve gondol arra,
ki tőlünk most oly messze él...*

SZILÁGYI DOMOKOS

Karácsony

*A puha hóban, csillagokban,
az ünnepi fozzlós kalácson
láthatatlanul ott a jel,
hogy itt van újra a karácsony.*

*Mint szomjazónak a pohár víz,
úgy kell mindig e kis melegség,
hisz arra született az ember,
hogy szeressen és szeressék.*

*S hogy ne a hóban, csillagokban,
ne ünnepi fozzlós kalácson,
ne díszített fákon, hanem
a szívekben legyen karácsony.*

KÁNYÁDI SÁNDOR

Isten háta mögött

*üres az istálló s a jászol
idén se lesz nálunk karácsony
hiába vártok
nem jönnek a három királyok*

*sok dolga van a teremtőnek
mindenkivel ő sem törődhet
messzi a csillag
mindenüvé nem világíthat*

*megértjük persze mit tehetnénk
de olyan sötétek az esték
s a szeretetnek
hiánya nagyon dideregtet*

*előrelátó vagy de mégis
nézz uram a hátad mögé is
ott is lakoznak
s örülnének a mosolyodnak*

Kulturális mozaik

FOTÓK: FRANK YVETTE

Jelenet A bűvös vadászból

Thália szezonja

Ha a fűtésszabályozókat takarékos üzemmódba kapcsolták is, teljes gőzzel beindult a kőszínházi szezon. Szegeden Molnár Ferenc örökzöld vígjátéka, a *Játék a kastélyban* indította az évadot, a női és férfilelek természetrajzára vonatkozó, megfontolandó tanulságait a könnyed mulattatás leple mögé rejtve.

Az operatagozat ritkán színre kerülő alkotással, *A bűvös vadással* kezdett. Pedig Carl Maria von Weber művét a romantikus operairodalom alapvetéseként tartja számon a zenetörténet: szerelmi vetélkedés, obskúrus ördögösség, bájital, átok és elkerülhetetlenül lesújtó végzet varázsolja elének a romantika vadonát, a mostani szegedi előadásban látványos módon.

A prózai tagozat idei második bemutatója Örkény klasszikusa, a *Macskajáték* volt a teátrum vezető színésznője, a Jászai Mari-díjas Fekete Gizi jutalomjátékaképpen. Az operett híveinek az *Egy csók és más semmi* című zenés játékkal és *A denevér* című Strauss-nagyoperettel, a kisebbeknek a *Hamupipőke* című meseballettel kedveskedett a szegedi Nemzeti. A kortárs prózát a szegedi boszorkányperek

történetét főlelevenítő *Élve élégetve* című színjáték képviselte. Békéscsabán a Drakula legendáját földolgozó musical ősbemutatóját Örkény *Tótek* című szatírája, az *Anconai szerelmesek* vérbő mediterrán zenés vígjáték és Tamási Áron tündérvígjátéka, az *Ördögölő Józsiás* követte az őszi színházi félévben.

68. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Hódmezővásárhely 68. ízben adott otthont hazánk egyik legrangosabb képzőművészeti seregszemléjének, az Őszi Tárlatnak. Az Alföldi Galéria falain és kiállítótereiben 213 alkotás adott számot a festészet, a grafika és a szobrászat legfrissebb hazai irányairól.

A Tornyai János nevét viselő fődíjat Király Gábor festőművész nyerte el. Életműdíjjal jutalmazták a hódmezővásárhelyi Kéri Lászlót. A Galyasi Miklós-nívódíj *Szok* Iván szobrász- és festőművészhez került, míg az Endre Béla-mesterdíjat Papageorgiu Andrea festőművész nyerte el. A Rudnay Gyula Művészeti Ösztöndíjat kiérdemlő Vető Orsolya a kitüntetés mellé önálló kiállítás lehetőségét is elnyerte a Tornyai János Múzeumban.

Zene, zene, zene

Október elejétől november közepéig zajlott Szegeden a 26. Őszi Egyetemi Kulturális Fesztivál. A szerteágazó program fontos pillérei voltak a Rectori Hivatalban megrendezett komolyzenei kamaraestek. Ezen az őszen egyebek közt Fülei Balázs, Maczelka Noémi, Kerényi Mariann és Szilvási Katalin zongoraművészek, Szécsi Edit magánénekes, Sztathatosz Sebestyén hegedűművész, a békéscsabai Alföld Kvartett, a Dombiné Kemény Erzsébet és Pukánszky Béla gordonkázongoraduó valamint Szíves Márton és Samodai Bence ütős-trombitás duójának játékát élvezhette a közönség. A kortárs komolyzene egyik legfontosabb eseménye, a Vántus István Kortárszenei Napok november végén kínált találkozási lehetőséget szerzők, műveik és közönségük számára. A Szegedi Gitárfesztivál nemzetközi kitekintésű eseménysorozata ezúttal a Dugonics András Piarista Gimnáziumban zajlott le.

MARTON ÁRPÁD

Fényfestés a Rectori Hivatal épületén az Őszi Egyetemi Kulturális Fesztivál alatt

Göndöcs Benedek gyulai plébános, címzetes pusztaszeri apát emlékezete

„Magyarország legkedvesebb embere”

Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark október közepén konferenciát rendezett Szer monostorától a szobori búcsúig. Ópusztaszer és a magyar egyháztörténet címmel. A tudományos tanácskozáson – amelyet Kiss-Rigó László püspök, a Szeged-Csanádi Egyházmegye főpásztora nyitott meg – előadás hangzott el Göndöcs Benedekről is, aki gyulai plébánosként, parlamenti képviselőként, egyházi és pedagógiai szakíróként sokat tett a Dél-Alföld szellemi, társadalmi és gazdasági modernizációjáért.

Szentgyörgyi és gyalokai Göndöcs Benedek Nagyváradon született 1824. július 23-án nemesi származású, de szerény körülmények között élő, egyszerű család gyermekeként. Teológiai tanulmányai után 1847. október 6-án szentelte pappá báró Bémer László nagyváradai püspök, akit nem sokkal később az 1848/49-es forradalom és szabadságharc eszméi mellett való kiállása miatt elmozdítottak főpapi székéből, és a börtönt is meg kellett járnia – ez utóbbi szerencsésének mondható, hiszen eredetileg halálra ítélték felségsértés vádjával.

A fiatal, tehetséges, nagyműveltségű, valamint társadalmi, politikai és gazdasági kérdésekben is szakavatott Göndöcs Benedek eleinte a nagyváradai püspöki aulában szolgált, majd befolyásos patrónusra lelt gróf Wenckheim József Antal személyében, aki udvari káplánjává nevezte ki, s aki egyike volt azon tizenkilencedik századi magyar főuraknak, akikről Jókai Mór az *Egy magyar nábob* című regénye címszereplője, Kárpáthy János alakját mintázta. A Békés megyei nagyúr halála után leánya, a kiskorú gróf Wenckheim Krisztina örökölte vagyonát, akinek egyik gyámja Göndöcs Benedek volt.

Göndöcs – mint „az ország leggazdagabb árvája” gyámja – egyházi és közéleti pályája meredeken ívelt fölfelé. Ennek jegyében 1868-ban I. Ferenc József császár és király a „zeer-monostori pusztaszeri apát” címet adományozta neki. 1873-ban Gyula város plébánosa lett, 1881-ben és 1884-ben pedig a gyulai választókerület lakosai országgyűlési képviselőjükké választották. Lelkészi állomás helyén hunyt el 1894. január 4-én. Róla írott nekrológiájában Rákosi Jenő író, akadémikus „Magyarország legkedvesebb emberének” nevezte Göndöcsöt, akinek gyulai mellszobrát 1933. május 14-én avatták föl. Az esemény egyik szónoka Boldog Apor Vilmos gyulai plébános, későbbi vértanú győri püspök volt.

Göndöcs Benedek közéleti tevékenységét a modernizáció, a tudomány és karitászműködésével írhatjuk le. Mintagazdaként – és a mezőgazdasági szakképzés megszervezésének egyik szorgalmazójaként – méhészetet működtetett, sőt az Országos Magyar Méhészeti Egyesület elnöke is volt. Emellett szorgalmazta Békésben a dohány- és dinnyetermesztés elterjesztését, s nagy hangsúlyt fektetett a fenntartható és önellátó családi jellegű gazdaságok fejlesztésére. A tudomány embereként a régészet, a művészettörténet és a történelem elkötelezettje volt: ennek jegyében már az 1880-as években javasolta a honfoglaló magyarok első, ópusztaszeri gyűlésének a helyén egy emlékmű, emlékpark és emléktemplom építését. A cselekvő szeretettel kifejezve oktatási-nevelési, egyházi és szociális célokra áldozta magánvagyonának jelentős részét: iskolákat, tanítói lakásokat, temetőkápolnákat, oltárokat építtetett, illetve újítatott föl, emellett alapítványokat tett, többek között a szerzetesi szolgálat támogatására.

Őt tekinthetjük a mai Ópusztaszeri Történeti Emlékpark első kezdeményezőjének és szellemi atyjának, hiszen már az államalapítás ezredik évfordulója (1896) előtt mintegy tizenöt évvel – mint címzetes pusztaszeri apát és országgyűlési képviselő – javasolta a magyar kormánynak, hogy „építtessék a romokkal szemközt egy kisebbszerű emlékkápolna, az ősi szentegyház román stíljében, ahol az évvezredes ünnepen hálaadó isteni tiszteltet és ünnepi szónoklatot tartanának. Az apátsági romok s az újonnan emelendő emlék, kápolna körül alkottassák egy nagyobb szerű park, mert nem volna illő, hogy Pusztaszer az ezredéves ünnepségek idején is sivár pusztaság volna”.

MIKLÓS PÉTER

Göndöcs Benedek apátplébános

Befogadóbb egyházra van szükség

2022. október 27-én mutatták be a Vatikánban a szinodális folyamat második, kontinentális szakaszának munkadokumentumát, amelyet a világegyház minden tájáról érkezett visszajelzések-ből állítottak össze a püspöki szinódus munkatársai.

Ferenc pápa idén októberben úgy határozott, hogy az ügy fontosságára való tekintettel a püspöki szinódus tizenhatodik rendes közgyűlését nem egy ülésszak alatt, hanem két részben, 2023 októberében és 2024 októberében tartják meg Rómában a szinodalitás témájában. A püspöki szinódus ez alkalommal nem egy meghatározott témát fog megvitatni, mint például a család vagy az ifjúság kérdésköre, hanem az egyház életének szinodális jellegét, amely során előtérbe kerül a világi hívők meghallgatása, a velük való párbeszéd és aktív részvételük az egyház formálásában. A szinodális út 2021 októberében indult el a világ minden egyházmegyéjében. Ennek során a hívők egyénileg és közösségben szólhattak hozzá az egyházi élet megújítását célzó folyamatokhoz annak érdekében, hogy az egyház minden tagja felismerje személyes felelősségét, a közösséget szolgáló szerepét és saját küldetését. A folyamat első, egyházmegyei szakaszának lezárását követően elkészült az a munkaanyag, amely összegzi a világ minden táján élő világi hívők, püspökök, papok, szerzetesek és szerzetesnők visszajelzéseit, amelyeket korunk kihívásaival, problémaival kapcsolatban tettek. A kulturális különbségek ellenére számos kérdésben meglepően hasonló visszajelzéseket adtak az egyes földrészek közösségei. Az angolul 49 oldalon 109 pontból álló dokumentum foglalkozik többek között a szegénnyel, a családokkal, az elvált és újrarázasodott

hívőkkel, az egyedülálló szülőkkel, a meleg emberekkel, a papság megreformálásának kérdésével, a nők egyházban betöltött szerepével, a szekularizációval és a keresztényüldözéssel. A szinodális út egyházmegyei szakaszában olyan kérdések kerültek elő, mint a fogamzásgátlás, a cölibátus, a fogyatékossgal élő embereknek az egyház életében való aktív részvételének lehetősége vagy a keresztényekkel szemben elkövetett erőszak fokozódása a mai világban.

A szöveg egy olyan egyházat tár elénk, amely „képes a radikális befogadásra”, amely meg tudja szólítani mindazokat, akik eltávolodtak az egyháztól, vagy akik mellőzötteknek érzik magukat az egyházban. A dokumentum fokozott erőfeszítéseket sürget annak érdekében,

hogy a nőket még inkább bevonják az egyházi döntéshozatalba, és különböző szerepeket tölthessenek be az egyházban. Az anyagban ugyanilyen hangsúlyosan jelenik meg az arra való igény, hogy meg tudják szólítani a fiatalokat, illetve a rasszizmus és a szexuális visszaélések áldozatait.

A munkadokumentumot bemutató sajtótájékoztatón a püspöki szinódus főrelátora – a szinódus főtémájá-

nak felvezetője –, *Jean-Claude Hollerich* bíboros, luxemburgi érsek, az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak Bizottsága (COMECE) elnöke hangsúlyozta, hogy az anyag „nem teológiai írásokból származik, hanem a megélt szinodalitás, a megélt teológia gyümölcse”. Kiemelték, hogy a szinodális folyamat célja az, hogy párbeszédet indítson el a helyi egyházak között, illetve a helyi egyházak és az egyetemes egyház között. A munkadokumentum összeállításában részt vett *Anna Rowlands*, az angliai Durhami Egyetem oktatója, aki hangsúlyozta: minden egyes beszámolót és egyéni hozzászólást „alaposan és imádságos lelkülettel” olvastak, és figyelembe vettek az anyag összeállításakor.

A szinodális folyamat kontinentális szakasza 2023-ban januártól márciusig tart, amely során a földrészek püspöki konferenciái vitatják meg a most összeállított munkaanyagot. Ezek alapján készül el a püspöki szinódus munkadokumentuma (*Instrumentum Laboris*) – várhatóan 2023 júniusára.

KAMOCSA GÁBOR

Bővülő létszám, erősödő színvonal Gyulán

Eredményes időszakot tudhat maga mögött a Szeged-Csanád Grosics Akadémia gyulai divíziója. A fürdővárosi pályákon soha nem látott, pezsgő élet alakult ki, és a játékosok is szép sikereket értek el az elmúlt hónapokban.

A klub központja ugyan Szegeden található, de Gyulán sem állt meg az élet az elmúlt időszakban. Sőt, Kiss János, az itteni telephely szakmai vezetője arról számolt be,

hogy ezt a szezont negyven új, az ország legkülönbözőbb részeiről érkező játékoskal kezdték, vagyis jelentősen bővült a létszám. Az igazi, eddig nem látott pezsgést azonban az NB III-as Körösladány, a megyei első osztályú Végegyháza és a Gyulai Amazonok négy korosztályának megjelenése hozta el. A pályabeosztások persze feszebbé

váltak, azonban így a korszerű létesítmény kihasználtsága is az optimálisához közelít.

Szakmai szempontból fontosabb, hogy ősszel szinte valamennyi gyulai gárda remekül szerepelt. Az U17 és az U15 magabiztosan szerezte meg az első helyet, az U19 végig az élbolyban küzdött, és a formálódó U16 is helyt-

FOTÓK: SZABÓ ZOLTÁN

állt a több fővárosi csapatot felvonultató mezőnyben. Az itt folyó munka értékét jelzi, hogy olyan gárdák jelentkeztek az itt pallérozódó játékosok iránt, mint a Ferencváros, a Vasas vagy éppen a Honvéd. Kiss János elmondta, a fő cél e tekintetben továbbra is az, hogy a szegedi anyaegyesület számára képezzenek jó játékosokat, vagy másképp fogalmazva, egy olyan, az NB II-es bajnokság élcsapataihoz tartozó gárda erős utánpótlásába delegáljanak fiatalokat, mely biztosítja további magas szintű fejlődésüket. Ilyen szempontból már nemcsak az idősebb korosztályok lehetnek érintettek, hiszen a bozsikos korosztályokhoz tartozó Virág Tibor és Czinánó Tamás teljesítménye is felkeltette a szegedi központ figyelmét.

A gyerekek esetében legalább olyan fontos a tanulás, mint a futball, ezért bír nagy jelentőséggel, hogy mind a Göndöcs, mind a Karácsonyi iskola vezetése nagyon pozitívan áll a gyerekek labdarúgással kapcsolatos elfoglaltságaihoz, az akadémián pedig folyamatosan nyomon követik tanulmányi átlagukat, így az elmúlt időszakban érezhető javulás tapasztalható e téren.

cs. Á.

Visszatért Gyulára a példakép

Novemberben egy rövid látogatás erejéig újra felűnt a gyulai akadémián Pászka Lóránd, aki Erdélyből érkezve végigjárta a Grosics utánpótlás együtteseit, majd itt mutatkozott be a felnőttek között is. Ma már a Ferencvárossal magyar bajnok, kupagyőztes, pályára lépett a Bajnokok Ligája selejtezőjében és az Európa Ligában. Pászka Lóránd azt tanácsolta a grosicsos fiataloknak, legyenek kitartóak, fegyelmezettek, és legyen meg bennük a folyamatos fejlődéshez szükséges akarat.

Rómában a Szegedi Angyali üdvözlés

Művészettörténeti szenzációszámba ment, amikor a szegedi Móra Ferenc Múzeum gyűjteményében található, az Enyedi-Zsótér család képtárából származó Angyali üdvözlés-képről a Szabó Tamás restaurátorművész által megindított, nemzetközi kutatómunka 2009-ben egyértelműen megállapította: a festmény az olasz rene-

FOTÓK: VÁRHELYI KLÁRA

szánsz egyik óriása, *Giorgio Vasari* műhelyéből való. A kép eredetileg a Vatikánba, a Sixtus-kápolna Szent Mihály-kápolnájába készült, de az 1800-as évek elején lezajlott átalakítások során a műkincspiacra került, az eredetét igazoló dokumentumoknak nyomuk veszett. A kép most átmenetileg visszatért az örök városba, ahol a Római Magyar Akadémián rendezett kiállítás vezet be keletkezésének, restaurálásának és eredetmeghatározásának történetébe.

Kiss-Rigó László püspök kitüntetése

Az október 4-i *Tartalékos Honvédek Napja* ünnepéhez kapcsolódva *Kiss-Rigó László* szeged-csanádi püspököt a szövetség érdekében végzett tevékenységéért a Magyar Tartalékosokért Emlécsillag arany fokozatával tüntették ki. Az elismerést a Szegedi Dóm Látogatóközpontban *Széles Ernő* nyugalmazott dandártábornoktól, a Magyar Tartalékosok Szövetségének elnökétől vehette át a kitüntetett. Kiss-Rigó László köszöntőjében méltatta a szervezet munkáját, és további támogatásáról biztosította a Magyar Tartalékosok Szövetségét.

Caritas Hungarica-díjat kapott három önkéntesünk

A Katolikus Karitászt több mint tíz éve ismeri el a *Caritas Hungarica-díjjal* azon önkéntesek munkáját, akik hosszú évek óta áldozatosan szolgálják rászoruló, magányos, beteg embertársainkat.

Idén 36 önkéntes részesült az elismerésben, amelyet október 15-én, adott át *Spányi Antal* püspök, a Katolikus Karitászt elnöke és *Écsy Gábor*, a segélyszervezet országos igazgatója Budapesten, a Magyar Szentek Templomában. A Szeged-Csanádi Egyházmegyéből *Róka Rudolfné*, *Szűgyártó Andrásné* és *Tapasztó Béláné* kapott elismerést.

Átadták a felújított balástyai plébániát

Átadták Balástyán a két összevont pályázattal felújított plébániát, melyben közösségi terek is helyet kaptak. Az ünnepi szentmisét *Kiss-Rigó László* szeged-csanádi püspök celebrálta.

– Ha őszintén kérjük Isten segítségét, igazságot szolgáltat mindenkinek. Minden ügyben folyamodhatunk hozzá, senkinek sem fog csalódást okozni – fogalmazott a főpásztor. Balástyán két pályázatból nyert 41 millió forintból korszerűsítették az épületet. A szigetelés és az energetikai korszerűsítés mellett *Antal Imre* plébános kifejezett kérésére programok, összejövetelek tartására alkalmas közösségi tereket is kialakítottak.

Hálaadás a termésért Kisteleken

Termés hálaadó szentmisét tartottak a kisteleki katolikus templomban. A nigériai származású *Amanso Brendan Chika* káplán az alázatosságról és a valós önképről beszélt.

– Aki az Úr előtt felmagasztalja magát, megaláztatik, aki viszont megalázkodik, az felmagasztaltatik. Aki igazán, igaz szívből tesz Istenért, annak jár a jutalom – mondta. A szertartás végén Brendan atya megáldotta az oltárnál elhelyezett terményadományokat.

1956-os megemlékezés Makón

A makói központi megemlékezést az emléknapi előestéjén, a Csanád vezér téri '56-os kopjafáknál tartották meg. A résztvevőket *Farkas Éva Erzsébet* polgármester köszöntötte, aki többek között arról beszélt, hogy a forradalom Magyarország becsületéről szól; csak azok lehetnek szabadok, akikben él a becsület. Az ünnepi szónok *Lázár János* építési és beruházási miniszter, a térség parlamenti képviselője volt. Beszédében felvillantotta, hogy ha 1956 forradalma nem bukik el, ha a Nyugat nem árulja el Magyarországot, ma alighanem olyan színvonalon élhetnénk, mint az osztrákok. A beszédek után *Kiss-Rigó László* püspök mondott imát a forradalom mártírjaiért. A virágok és mécsesek elhelyezését követően lovasokkal, kocsikkal kísért fáklyás felvonulás indult. A megemlékezés a Hagymaházban zárult, ahol '56-os témájú kiállítás nyílt, illetve az *Őrizd a lángot!* című rockoperát lehetett megtekinteni.

A kórházlelkészi szolgálat munkatársai találkoztak Szegeden

Szakmai találkozót tartottak október 25-én, a Szent Dömötör Kórházlelkészi Szolgálat civil munkatársai és lelkészei a szegedi Katolikus Házban,

hogy megosszák tapasztalataikat, rátekinssenek közösen az előző év eseményeire, és megbeszéljék a felmerülő kérdéseket.

Egy Szentlelket hívó ének és a szolgálat saját imája után ötféle jellemzőt gyűjtöttek össze egy lapon a munkatársak arról a kórházról, klinikáról, ahová bejárnak. Ezután csoportosan beszéltek át a fő jellemzőket, melynek eredményeként kialakult az egyházmegyei kórházak tapasztalati térképe. A program második felében a vigasz témájával foglalkoztak a résztvevők. Előbb végiggondolták, hogy mi vigasztalja meg őket, ha szomorkodnak, majd olyan történeteket osztottak meg egymással, amikor úgy érezték, sikerült megvigasztalniuk egy beteget.

A Szentháromság- templom nyerte idén a Média Építészeti Díját

November 12-én 18. alkalommal ismerték el az idei év legkiemelkedőbb alkotásait a Média Építészeti Díja gála keretében az Uránia Nemzeti Filmszínházban.

Az Építészforum által alapított Média Építészeti Díja immáron egy nagy hagyománnyal rendelkező, megkerülhetetlen szakmai esemény, melynek különlegessége, hogy zsűrizése a nagyközönség előtt zajlik. Ebben az évben összesen 76 épületet, 59 tervet és 29 épített környezeti munkát neveztek a tervezők, amelyek közül egy családi ház, egy egyetemi épület, egy templom, egy rendezvényterem és egy irodaház versengett az év legjobb épületének járó díjért, a tervek között pedig négy diplomamunka és egy tervpályázatra készített

pályamű mérkőzött meg egymással – írta az Építészforum.

A legjobb épület díját idén a vezető magyar sajtóorgánumok képviselőiből és a szakma kiemelt szakértőiből álló zsűri a *Váncza Műveknek* ítélte oda a *derekegyházi Szentháromság-templomért*, amely 777 év után nyújt újra önálló imahelyet a településnek.

Bemutatta új regényét Zsuffa Tünde

A Szegedi Dóm Látogatóközpontban mutatta be új kötetét *Zsuffa Tünde*, a tavalyi Eucharisztikus Kongresszus sajtófőnöke. A szerző a Szent Erzsébetről szóló regény történetét folytatta legújabb, *Az Ég tartja a Királyt* című kötetében, melyben Erzsébet testvére, Béla történetét dolgozta fel, aki IV. Bélaként vált uralkodóvá.

Zsuffa Tünde elmondta, regényei sorában a Szent Erzsébet életét feldolgozó könyv a kakukktójas, új regényével azonban visszatért saját hangjához.

Lilába borult a dóm és a rektori hivatal

A hit és a remény színébe, lilába borult november tizenhetedikén a dóm és az egyetem rektori hivatala. A fényfestéssel a koraszülöttek világnapja előtt tisztelgett a *Korábban Érkeztem Alapítvány*, mely az érintett családoknak és az érdeklődőknek programot is szervezett erre a napra.

Áldott karácsonyi ünnepeket
és kegyelmekben gazdag, boldog új évet

kívánnak a magazin minden
kedves olvasójának a

Szeged-Csanádi Egyházmegye

Toronyirány

szerkesztői és készítői

A *Haramia* énekes duó műsora szó-
rakoztatta a Dóm téren gyülekező-
ket, majd miután a kicsik kitáncolták
magukat, elindult a mécseses séta.
A résztvevők a Szent-Györgyi Albert
Agórába vonultak át, ahol egy külön-
leges installáció várta őket. Antoni
Dusán az elmúlt 20 évből gyűj-
tött össze a koraszülöttség témájá-
ban fotókat, az évenként külön tab-
lót kapott gyűjteményre pedig bárki
felírhatta a nevét, aki abban az évben
jött világra.

A nemzeti hősök üzenetéről tanácskoztak

A lengyel nemzeti ünnep alkalmá-
ból rendeztek tudományos-kulturá-
lis programsorozatot a Gál Ferenc
Egyetem szegedi karán.

Karol Biernacki, a Lengyel Köztár-
saság tiszteletbeli konzulja elmondta,
egy közvéleménykutatás miatt válasz-
tották a nemzeti hősök üzenetét
a nyitókonferencia központi témájá-
nak. Lengyelországban fiatalokat kér-
deztek, hogy mit tennének, ha a hazá-
jukat megtámadnák.

– Arra számítottam, hogy minden-
ki kasza és fegyver után nyúl, de
nagy százalékban közömbösebbek voltak
a válaszadók. Nem tudták definiálni
a nemzetet, a felelősséget, a hazaszer-
etetet – mondta Karol Biernacki. Éppen
ezért választották a konferencia címéül
a *Mit üzennek hőseink?* mottót.

– Öt olyan személyt választottunk,
akik példaképek, akik életüket áldoz-
ták hazájukért, embertársukért. Ezzel
nem azt akarjuk mondani, hogy
a meghalás a feladatunk, hanem hogy

a gerinc, a szeretet, a hazafiság fon-
tos értékek. Hogy a valódi hősök nem
képregényekben vannak, hanem hús-
vér emberek voltak történelmünkben
– részletezte.

Jótekonysági estét tartottak a Békés megyei beteg gyermekeknek

Harmadik alkalommal rendezte meg
november tizenkilencedikén az ausztrál
jótekonysági estét az Ausztráliai és
Békési Polgárok Egyesülete és a Sze-
ged-Csanádi Egyházmegye. A Szent
Gellért Fórumban tartott program
bevételét ezúttal is a Békés Megyei
Központi Kórház gyermekosztálya
részére ajánlották fel.

Kiss-Rigó László püspök, az egyesü-
let tiszteletbeli elnöke elmondta, az
egyesület egyszerre működik a kul-
turális nyitottság, a kapcsolatterem-
tés, a barátság, a társadalmi felelős-
ségvállalás és a szolidaritás mentén.
– Nagyon sok programot szerveznek,
köztük a jótekonysági estét, amely
fontos része karitatív tevékenysé-
güknek – tette hozzá, majd kiemelte,
a bevétellel a Békés Megyei Központi
Kórház gyermekosztályát segítik.

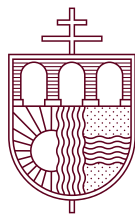
Dr. Richard Sadleir, az Ausztrál Ál-
lamszövetség magyarországi nagykö-
vete arra hívta fel a figyelmet, hogy
2022 különleges év Magyarország
és Ausztrália kapcsolatában, hiszen
éppen ötven éve, 1972-ben alakul-
tak ki a diplomáciai kapcsolatok a két
állam között. Hangsúlyozta, nagyra
értékeli az Ausztráliai és Békési Pol-
gárok Egyesületének támogatását,
munkáját, amivel sokat tesznek a két
ország, a két nép közötti kapcsolatok
erősítéséért.

A civil szervezetet Békés megyében
leginkább karitatív tevékenységéről
ismerik, főztek már ételt rászoruló
gyermekeknek, vásároltak defibril-
látort, és segítették a koraszülötteket
támogató alapítvány munkáját.

A karitás fontosságára hívták fel a figyelmet az óvodások miséjén

Szent Erzsébet ünnepéhez kapcso-
lódva a szegedi Szent Miklós-temp-
lomban is az egyház karitatív és szo-
ciális szolgálatának javára gyűjtötték
a perselyadományokat. A befolyt
összegeből az önkéntesek ajándékcso-
magokat állítottak össze a nehéz hely-
zetben lévő családok, idősek, betegek
és egyedülállók számára karácsonyra.
A szentmisén az óvodások adták
át a híveknek a megszentelt kenyé-
ret. Az egyházi hagyomány szerint
a megáldott Szent Erzsébet-kenyerek
arra emlékeztetnek, hogy a karitás,
vagyis a szeretetből fakadó cseleke-
det mindannyiunk kötelessége, hiszen
az önzetlen, segítő, cselekvő szere-
tet nyelvét mindenki megérti. Erre
adott példát Szent Erzsébet, aki a tel-
jes vagyonát a szegények támogatására
fordította.

GÁL FERENC
EGYETEM

GÁL FERENC EGYETEM, a Szeged-Csanádi Egyházmegye egyeteme

JELENTKEZZ A GFE-RE

2023. FEBRUÁRI KERESZTFÉLÉVES
HITÉLETI SZAKOS KÉPZÉSEKRE!

HATÁRIDŐ: 2023. JANUÁR 25.

TEOLÓGIAI KAR

- Szeged (nappali és levelező)
- Katolikus teológus (osztatlan szak)
 - Hittanár-nevelőtanár (osztatlan és mesterszak)
 - Katekéta-lelkipásztori munkatárs (alapszak)

MI A JÖVŐDRE KÉSZÍTÜNK FEL!

A JELENTKEZÉSHEZ NEM KELL
EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI
ÉS NYELVVIZSGA!

Jelentkezés:

belső felvétellel: gfe.hu